

Sygn. akt IV CSK 621/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu
Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko M. B. i G. B.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 czerwca 2020 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 13 czerwca 2018 r., sygn. akt V ACa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania oraz orzeczenia
o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 13 czerwca 2018 r. oddalił apelację powoda (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 26 września 2017 r. w sprawie przeciwko M. B. i G. B. o zapłatę z tytułu udzielonego kredytu hipotecznego przez bank, który przeniósł w drodze przelewu swoją wierzytelność na powoda.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, że wierzytelność osobista powoda uległa przedawnieniu, po czym uznał, powołując się na art. 321 § 1 k.p.c., że nie ma podstaw do rozstrzygania o odpowiedzialności rzeczowej pozwanych wynikającej z hipotek.

Skarga kasacyjna powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego - oparta na obu podstawach z art. 398³ k.p.c. - zawiera zarzut naruszenia art. 321 § 1 k.p.c. oraz art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece (dalej: „u.k.w.h.”), i zmierza do uchYLENIA tego wyroku oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istota zarzutów skargi kasacyjnej sprowadza się do twierdzenia, że Sąd Apelacyjny pominął oddalając powództwo, iż objęty przedmiotem procesu wszczętego przeciwko dłużnikom osobistym (pozwany) jest również stosunek prawny hipoteki. Chodzi o hipotekę umowną zwykłą oraz hipotekę umowną kaucyjną.

Odnosząc się do powyższego zarzutu godzi się przypomnieć, że przy dochodzeniu przez wierzyciela od dłużnika osobistego wierzytelności zabezpieczonej hipoteką na nieruchomości stanowiącej jego własność możliwy jest zbieg odpowiedzialności dłużnika odpowiadającego osobiście i rzeczowo. Może to wynikać zarówno wprost z treści żądania pozwu, jak i pośrednio z oceny okoliczności powołanych przez powoda wskazujących, że powództwo o zapłatę zostało oparte także o podstawę odpowiedzialności rzeczowej.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 października 2016 r., I CSK 616/15 (nie publ.) stwierdził, że przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie

wpływa na uprawnienia wierzyciela hipotecznego dotyczące dochodzenia zaspokojenia z przedmiotu hipoteki. W rezultacie właścicielowi przedmiotu hipoteki nie przysługuje zarzut przedawnienia jako skuteczny środek obrony przeciwko powództwu wierzyciela hipotecznego. Artykuł 77 u.k.w.h. ma przy tym zastosowanie bez względu na to, czy właścicielem przedmiotu hipoteki jest dłużnik osobisty czy też osoba trzecia. W tym pierwszym przypadku - jeżeli dłużnik podniesie zarzut przedawnienia - powództwo w zakresie odpowiedzialności osobistej nie będzie zasadne, natomiast w zakresie odpowiedzialności rzeczowej może zostać uznane za zasadne. Tym samym sąd może zasądzić świadczenie z ograniczeniem odpowiedzialności dłużnika do przedmiotu hipoteki (art. 319 k.p.c.). Tak też w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia: 2 marca 2012 r. II CSK 282/11 (nie publ.), 14 października 2016 r., I CSK 616/15 (nie publ.) oraz 20 lutego 2018 r., V CSK 212/17 (nie publ.).

Z treści pozwu oraz z treści kolejnych wystąpień skarżącego wynika, że zabezpieczeniem spłaty kredytu była hipoteka pierwotnie na rzecz banku potem skarżącego, na nieruchomości pozwanych, co można odczytywać, iż swoje żądanie opierał także na statusie wierzyciela hipotecznego. Zasadnie przeto zarzuca skarżący, że, wbrew stanowisku Sądu Apelacyjnego, nie ograniczał swojego żądania wyłącznie do odpowiedzialności osobistej pozwanych, jako kredytobiorców.

Skoro Sąd Apelacyjny wychodząc z odmiennych założeń pominął żądanie powoda oparte na statusie wierzyciela hipotecznego, to zaskarżony wyrok nie mógł się ostać.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.

jw